

SF
Z-17
(1,57)247-251Sv

Finnland/Schulministerium

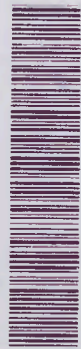
Finnlands Gesetzessammlung
Nr. 247-251

1957 Helsinki

Volksschulgesetz

in swedischer Sprache

Georg-Eckert-Institut BS78

1 235 391 4

SF

Z-17(1,57)247-251 Sv

Innehåll: N:o 247. Folkskollag, sid. 527. — N:o 248. Lag om tjänsteinnehavarnas inom folkskoleväsendet avlöning och pensioner, sid. 541. — N:o 249. Lag innehållande vissa stadganden om folkskollagens ikraftträdande, sid. 549. — N:o 250. Lag om statsrådets berättigande att försälja Joensuu keskikoulu benämnda skolas fastighet till Joensuu stad, sid. 550. — N:o 251. Lag om statsrådets berättigande att sälja Uudenkaupungin yhteislyseo benämnda läroverks gamla fastighet åt Nystads stad, sid. 550.

N:o 247.

Folkskollag.

Given i Helsingfors den 1 juli 1957.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Folkskolans uppgift och uppbyggnad.

1 §.

I folkskolan meddelas den för medborgaren nödvändiga grundläggande skolningen.

Folkskolan bör uppfostra sina elever till dygd och goda seder samt meddela dem för livet erforderliga kunskaper och färdigheter. På folkskolan ankommer jämväl att stödja och bistå den ungdom, som avslutat sin skolgång, i dess studier och kulturella strävanden.

Vid fullgörandet av sin uppgift bör folkskolan sträva till nära samförstånd och samverkan med hemmet.

2 §.

Folkskolan består av den egentliga folkskolan och medborgarskolan.

Den egentliga folkskolan är sexårig och medborgarskolan tvåårig. Medborgarskolan må dock, där förhållandena det påkalla, vara ettårig, varvid den egentliga folkskolan är sjuårig.

Till folkskola må såsom en del av densamma höra en mellanskola, som beträffande lärokursen bör motsvara statens mellanskola. Angående villkoren för grundande av sådan skola stadgas genom förordning.

Till folkskola må även höra hjälpskola, klasser för barn med långsam utvecklingsrytm och andra skolor för barn i läropliktsåldern.

3 §.

Folkskolans läsår börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli. Årskiftet delar läsåret i en hösttermin och en vårtermin.

4 §.

Folkskolans läsår omfattar tvåhundra arbetsdagar. Skolarbetet begynner den första vardagen i september och avslutas den sista vardagen i maj.

Finns i egentlig folkskola med en lärare så många elever och äro dessa så fördelade på de olika klasserna, att det icke är ändamålsenligt att undervisa dem alla tillsammans, omfattar skolans arbetstid likväl tvåhundraotjugufem arbetsdagar, av vilka sjuttio användas till undervisning i de två eller tre lägsta klasserna och etthundra-femtiofem till undervisning i de övriga klasserna. Skolarbetet begynner härvid i augusti och avslutas i juni, i enlighet med vad därom i förordning stadgas.

Då särskilda förhållanden det påkalla, må skolstyrelsen tillåta, att ettårig medborgarskola i landskommun ersättes med en kurs, som dock bör omfatta minst tvåhundra läro-timmar.

Georg-Eckert-Institut
für internationale
Schulbuchforschung
Braunschweig
Schulbuchbibliothek

87/1242

På särskilda skäl må avvikelse ske från förenämnda stadganden i denna paragraf, i enlighet med vad därom i förordning stadgas.

Under sommaren må för eleverna anordnas praktik och undervisning i lantushållning och trädgårdsskötsel jämte därtill hörande uppgifter, så ock sommarkolonier, simundervisning och andra rekreationstillfällen.

5 §.

I den egentliga folkskolan meddelas undervisning i religion, omgivningslära, modersmålet, skrivning, räkning och geometri, historia, geografi, naturkunskap, hälso- och nykterhetslära, lantbruk och huslig ekonomi, teckning, handarbete, gymnastik och idrott samt sång. Därutöver må undervisning meddelas i två frivilliga ämnen under högst fyra timmar i veckan.

6 §.

Medborgarskolans undervisningsplan bör omfatta till befolkningens näringsliv centralt anslutna läroämnen och praktiska övningar samt religion och religionshistoria, medborgarkunskap, modersmålet och litteratur även som huslig ekonomi och barnavård. Utöver dessa huvudämnen må i mån av behov undervisas i några andra läroämnen med mindre timantal.

Den i medborgarskolan meddelade undervisningen, som utgör en förberedelse för det praktiska livet, bör vara mångsidig och ägnad att öka elevernas förutsättningar för yrkesval.

Skolstyrelsen äger rätt att då praktiska regleringar så kräva bevilja avvikelser från stadgandena i 1 mom.

7 §.

I folkskolan meddelas religionsundervisning enligt det trossamfunds bekännelse, till vilket flertalet elever hör.

Äro minst åtta till samma trosbekännelse hörande elever jämlikt religionsfrihetslagen befriade från den allmänna religionsundervisningen i folkskola och påyrka deras målsmän undervisning för dem enligt denna troslära, bör sådan meddelas dem i skolan.

Fem eller flere elever, vilka äro befriade från all religionsundervisning i skolan och icke kunna visa, att de erhålla undervisning av motsvarande slag utom skolan, böra i stället för religionsundervisning erhålla undervisning i religionshistoria och sedelära.

8 §.

Folkskola är antingen finsk- eller svenskspråkig. Angående meddelande av undervisning åt barn med annat språk på deras modersmål må stadgas genom förordning.

9 §.

Till en undervisningsgrupp, till vilken höra elever från folkskolans första eller andra klass, må icke sammanföras mera än trettiofyra elever, icke heller från flere än tre årsklasser. Till en annan undervisningsgrupp må höra högst fyrtio elever från högst fem skilda årsklasser.

Elever från den egentliga folkskolan och medborgarskolan må icke utan tvingande skäl undervisas gemensamt.

Från och med tredje klassen böra gossar och flickor undervisas särskilt för sig i handarbete och, då skäl därtill föreligger, jämväl i gymnastik och idrott samt i medborgarskolans praktiska läroämnen.

Genom förordning må stadgas, att undervisningsgrupp i särskilt fall skall vara mindre än ovan i denna paragraf bestämts samt att även flere årsklasser än ovan sagts må erhålla gemensam undervisning. Likaså stadgas genom förordning, på vilka villkor undervisningsgrupp vid undervisning i modersmålet och räkning må uppdelas på två undervisningsgrupper.

10 §.

Folkskola bör hava egen, för ändamålet godkänd lokal. Skola eller del av sådan må med folkskolinspektörens tillstånd för högst ett läsår interimistiskt förläggas till ändamålsenlig hyreslokal. För användning av hyreslokal för längre tid bör skolstyrelsens tillstånd utverkas.

11 §.

På folkskolas tomt eller i dess närhet bör finnas en lekplan för elevernas fristunder och idrottsövningar. Vid medborgarskola, där undervisning i lantbruk meddelas, böra finnas köksträdgård och trädgård samt jordlott för försöksodling. Försorg bör dragas om försköning av skolans omgivning.

Till folkskola böra anskaffas nödiga inventarier, undervisningsmateriel, bibliotek även som annan för skolans verksamhet nödig utrustning.

12 §.

Skollokalityterna må icke användas för sådana för skolarbetet främmande ändamål, som kunna inverka störande på skolans goda och opartiska förhållande till medborgarkretsar med olika tänkesätt. Till annan användning av dessa lokaliteter än för skolans eget ändamål bör folkskoledirektionens tillstånd inhämtas. Sådant tillstånd må icke utan välgående skäl förvägras, då fråga är om tillställning, som för främjande av ungdomens självuppfostnings- och kultursträvanden anordnas av ungdoms- eller folkbildningsorganisation, därest det kan förutsättas, att oklanderlig ordning därvid upprätthålles och att dess syfte icke är att uppnå ekonomisk vinning. Av arrangör av sådan tillställning må för användandet av lokaliteten uppbäras högst så stor ersättning, som uppskattad till skäligt belopp bör anses täcka kostnaderna för städning, värme och lyse samt för slitning av och skada på skolans egendom.

13 §.

Folkskola bör fortgående stå under läkaruppsikt. Eleverna, lärarna och skolans övriga personal böra tillräckligt ofta undersökas av läkare.

Angående läkar- och tandläkarbefattning vid folkskolorna stadgas särskilt.

14 §.

Har folkskola inrättats speciellt för elever med nedsatt hörsel eller syn, psykiskt efterblivna och i andligt avseende sent utvecklade, sjukliga eller vanföra barn eller är det för skolväsendets allmänna utveckling nödvändigt att inrätta särskilda experimentskolor, må för dessa skolors vidkommande avvikelser från stadgandena i detta kapitel, enligt vad därom i förordning stadgas.

2 kap.

Det kommunala folkskolväsendet.

15 §.

Folkskolor inrättas och upprätthållas samt folkskolväsendets kostnader bestridas med nedan i 3 kap. nämnda undantag av kommunerna, och erhålla dessa för detta ändamål statsunderstöd på sätt i 7 kap. stadgas.

Folkskolor böra i kommun finnas i så stort antal och vara så förlagda, att skolgången för de barn, som äro i folkskolåldern, kan ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

16 §.

Med avseende å folkskolväsendet skall kommun indelas i folkskoledistrikt. Distriktsindelningen, genom vilken distriktens gränser och folkskolornas placering bestämmas, bör uppgöras så, att elevernas skolvägar i allmänhet icke överstiga fem kilometer. Kan till två eller flere kommuner hörande bosättningsområde icke lämpligen uppdelas på skol-distrikt inom de olika kommunerna, bör därav bildas ett för dessa kommuner gemensamt distrikt.

Med avseende å medborgarskola, mellan-skola, som utgör del av folkskola, och i särskilda fall egentlig folkskola må kommun likväl indelas i vidsträcktare distrikt eller bibehållas odelad eller ock må flere kommuner eller delar av dessa sammanföras till ett gemensamt distrikt, såframt skjutsning och inkvartering av avlägset boende elever kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Folkskoledistrikt må ej utan tillräckligt skäl göras så litet, att egentlig folkskola till följd härav bleve skola med en lärare, ej heller medborgarskolas distrikt så litet, att i detta ej funnes det antal skolpliktiga barn, som fastställes genom förordning.

17 §.

I folkskoledistrikt bör egentlig folkskola inrättas, om antalet skolpliktiga barn uppgår till minst tjugusju, dock sålunda, att detta i glest befolkade och skärgårdskommuner bör ske, om antalet skolpliktiga barn uppgår till minst tjugu. Den må icke indragas, om icke elevantalet under tre på varandra följande år varit mindre än femton. Förenas folkskoledistrikt med grann-distrikt, må skola indragas oberoende av elevantalet.

18 §.

Där i kommun, i vilken både finsk- och svenskspråkig bosättning finnes, antalet barn, som böra intagas i skola med minoritetens språk, utgör minst aderton, skall kommunen indelas i folkskoledistrikt i och för meddelande av skild undervisning på vardera språket. Distriktet med minoritetens språk bör härvid, med iakttagande i mån av

möjlighet även av stadgandena i 16 § 1 och 2 mom., göras så stort, att inom detsamma jämlikt 2 mom. i denna paragraf en folkskola bör inrättas.

I distrikt med minoritetens språk bör kommunen inrätta folkskola, om antalet barn, som skola intagas i skolan, uppgår till minst aderton, och den må icke indragas, med mindre antalet sådana barn under tre på varandra följande år sjunkit till tolv.

För övrigt vare i fråga om skola med minoritetens språk gällande vad i 16 och 17 §§ är stadgat.

Angående kommuns skyldighet att för lapskspråkiga barn anordna undervisning på deras modersmål stadgas i förordning.

19 §.

För undervisning av andligen sent utvecklade och lindrigt psykiskt efterblivna barn må hjälpskola inrättas och hjälpskoledistrikt för detta ändamål bildas.

I stad och inom ett tätbefolkat, till en eller flere kommuner hörande område med fem kilometers radie bör hjälpskola dock inrättas, om antalet invånare med samma språk i staden eller inom området uppgår till minst åttatusen.

Kommun äger rätt att med hjälpskoledistrikt införliva jämväl på längre än fem kilometers avstånd belägna, till kommunen hörande områden, om den icke enligt föregående moment är skyldig att för dem upprätthålla en andra hjälpskola. Under enahanda förutsättningar må även hel kommun eller flere kommuner tillsammans bilda ett hjälpskoledistrikt.

20 §.

För kommuns folkskoleväsende skall folkskolestadga uppgöras.

I landskommuns folkskolestadga intagas bestämmelser om distriktsindelningen och där- om, hurudan folkskola som bör finnas i varje distrikt, ävensom de allmänna grunder, enligt vilka kommunens folkskoleväsende ordnas.

I folkskolestadga för stads- eller köpingskommun bestämmes distriktsindelningen för skola, som är gemensam för två eller flere kommuner, samt det kommunala folkskoleväsendets allmänna grunder.

Folkskolestadgan godkännes av kommunens fullmäktige. Av fullmäktige godkänd folkskolestadga skall underställas skolstyrelsen för fastställelse.

Därest skolstyrelsen icke anser sig kunna fastställa av kommunens fullmäktige fattat beslut oförändrat, återförvisse ärendet till fullmäktige för ny behandling inom viss tid. Fastställer skolstyrelsen icke heller fullmäktiges nya beslut, bör den underställa ärendet statsrådet för avgörande.

Vad ovan är stadgat angående utarbetande och fastställande av folkskolestadga, lände även till efterrättelse, då fastställd stadga ändras, likväl så, att, ifall skolstyrelsen finner ändring av stadgan nödvändig, men kommunens fullmäktige efter att hava erhållit tillfälle därtill icke godkänt ändringen, skolstyrelsen skall underställa ärendet statsrådet för prövning, och äger detta rätt att efter att hava hört kommunen fastställa ändringen av kommunens folkskolestadga.

21 §.

Folkskolas verksamhet ledes och övervakas i första hand av folkskoledirektionen.

Varje folkskoledistrikt, där folkskola finnes, bör hava en folkskoledirektion. Finnes ej folkskola i ett distrikt, underlyder distriktet den direktion, i vars skola de flesta barnen fullgöra sin läroplikt eller vilken av kommunens fullmäktige bestämmes.

Distrikt med minoritetens språk bör alltid hava egen direktion.

I stad och köping må för folkskolor med samma språk finnas gemensam folkskoledirektion.

22 §.

Kommuns fullmäktige utse till folkskoledirektion, främst bland elevernas föräldrar, dock ej bland skolans lärare, sex medlemmar för fyra år i sänder. Till direktionen hör därutöver såsom medlem en representant för lärarkåren. Direktionen väljer inom sig ordförande.

23 §.

För folkskoleväsendets enhetliga ledning finnes i landskommun en folkskolenämnd. Även köping må tillsätta folkskolenämnd. Kommuns fullmäktige utse för fyra år i sänder ordförande och fem ledamöter i folkskolenämnden. Dessutom hör till folkskolenämnden såsom medlem en representant för lärarkåren, i tvåspråkig kommun en från vardera språkgruppen.

Finnes i kommun blott en folkskoledirektion, handhar denna även folkskolenämnds åligganden.

24 §.

Folkskoledirektion och folkskolenämnd äro beslutföra, då fyra medlemmar äro närvarande.

25 §.

Folkskoledistrikt, som är gemensamt för två eller flere kommuner, förvaltas av den kommun, inom vars område skolplatsen i distriktsindelningen förlagts. Likväl må kommunerna överenskomma om att medlemmar till direktionen utses från de olika kommunerna. I skolans kostnader deltaga kommunerna i förhållande till det antal läropliktiga barn i envar kommun, som finnes i folkskoledistriktet.

26 §.

Undervisningen meddelas och för densamma erforderliga läroböcker, andra skoltillbehör samt nödvändigt arbetsmaterial tilldelas i kommunal folkskola eleverna avgiftsfritt.

27 §.

Är färden till folkskolan förenad med risk för eleven eller avståndet till skolan längre än fem kilometer, bör kommunen understödja elevens frambefordran eller ledsagande till skolan samt hans inkvartering i dess närhet. Lag samma vare beträffande de yngsta eller till hälsan svaga barnen, även om avståndet till skolan vore kortare än fem kilometer, ifall den utan ifrågavarande bistånd bör anses bliva alltför svår eller betungande för dem.

Äro i glest befolkad kommun på ett längre avstånd än fem kilometer från skolan minst sexton elever bosatta, vilkas dagliga skjutsning icke ändamålsenligt kan ordnas, skall kommunen för dem inrätta elevhem. Lag samma vare, om elevhem bör anses nödigt för i 1 mom. nämnd inkvartering av elever.

28 §.

Under varje arbetsdag skola eleverna i folkskola erhålla ett tillräckligt mål mat i skolan.

29 §.

Barn av mindre bemedlade föräldrar böra av kommunen tilldelas kläder, skodon och annan hjälp i sådan omfattning, att deras skolgång tryggas.

30 §.

Stad och köping böra i nödig omfattning anordna sommarrekreation för mindre bemedlade elever.

Kommun bör draga försorg om anordnande av ändamålsenlig sommarrekreation för sådan mindre bemedlad folkskolelev, som av skolläkare konstaterats vara till hälsan svag eller sjuklig och åt vilken hans målsman ej kan erbjuda sådan rekreation.

31 §.

Skolmåltiden, likasom ock den helinaackordering, som erhålles i elevhem, är avgiftsfri. I elevhem placerade elever äro likväl skyldiga att utföra ett skäligt mått av för dem lämpliga uppgifter och att deltaga i sysslorna i elevhem.

Läkarvården för i skolan och på vägen till eller från skolan inträffade olycksfall, som drabbat eleverna, ävensom samtliga på åtgärd av skolan utförda läkarundersökningar äro avgiftsfria.

3 kap.

Annan folkskoleverksamhet.

32 §.

Staten må grunda och upprätthålla folkskolor i anslutning till anstalterna för utbildning av folkskollärare och skolhem, för pedagogiska försök ävensom för barn med nedsatt hörsel och syn, så ock av särskilda skäl även i andra fall.

Försåvitt om dessa folkskolor ej är i lag eller förordning annorlunda stadgat, skola bestämmelserna rörande kommunal folkskola i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

33 §.

Finsk medborgare samt inhemsk sammanlutning, stiftelse och religionssamfund äga rätt att med statsrådets tillåtelse grunda och upprätthålla privat folkskola. Andra med folkskoleväsendet sammanhängande uppgifter må fullgöras inom gränserna för vad genom förordning stadgas.

34 §.

Privat folkskola skall hava en direktion, rörande vilken i tillämpliga delar gäller vad om kommunal folkskoledirektion och folkskolenämnd är stadgat.

35 §.

Privat folkskola må med ägarens bifall upptagas i kommuns folkskolestadga såsom

det kommunala folkskoledistriktets skola. Den privata folkskolans direktion tjänstgör härvid som distriktets folkskoledirektion, där ej annorlunda överenskommits.

Lag samma vare i fråga om folkskola, som upprätthålles av staten.

36 §.

Åtnjuter privat folkskola enligt denna lag statsunderstöd, är undervisningen vid den samma avgiftsfri, och eleverna erhålla gratis läroböcker och andra skoltillbehör samt för undervisningen erforderligt arbetsmaterial ävensom läkarvård.

Har privat eller staten tillhörig folkskola upptagits såsom kommunalt folkskoledistriktets skola, erhålla de till detta distrikt hörande eleverna i skolan alla de förmåner, som eleverna i kommunal folkskola jämlikt denna lag åtnjuta.

37 §.

Iakttages vid den privata folkskoleverksamheten oaktat framställd anmärkning icke vad därom är stadgat, må statsunderstödet indragas eller tillståndet till upprätthållandet av skolan återkallas.

38 §.

För läropliktiga barn, vilka såsom för längre tid intagna patienter vårdas i statens, kommuns eller sammanslutnings av kommuner sjukhus, skall på åtgärd av den, som upprätthåller sjukhuset, meddelas undervisning, ägnad att främja fullgörandet av läroplikten, i sådan utsträckning, som barnens hälsa och övriga förhållanden det tillåta.

4 kap.

Läroplikt.

39 §.

Barn, som är finsk medborgare, är läropliktigt.

Om undervisningen för höggradigt psykiskt efterblivna barn stadgas särskilt.

40 §.

Läroplikten avser inhämtande av det mått av kunskaper och färdigheter, som meddelas i folkskolan.

Genom förordning stadgas, i vilken mån studier vid någon annan läroanstalt motsvara fullgörande av läroplikten.

41 §.

Läropliktens fullgörande begynner med ingången av höstterminen det kalenderår, under vilket barnet fyller sju år, och upphör, ifall läroplikten icke därförinnan fullgjorts, med utgången av vårterminen det kalenderår, under vilket det fyller sexton år. Av särskild orsak må läropliktens fullgörande påbörjas senare än vad ovan nämns.

För blint eller dövt barn varar läroplikten tio år, enligt vad därom genom förordning stadgas.

Läroplikten är fullgjord, då barnet genomgått folkskola eller eljest visat sig hava inhämtat motsvarande kunskapsmått.

5 kap.

Fullgörande av läroplikten.

42 §.

Läropliktigt barn och sådant barn i läropliktsåldern, som vistas i Finland, men icke är finsk medborgare, samt, oberoende av medborgarskap, av särskild orsak även sådant barn, som icke är i läropliktsåldern, äga rätt att vinna inträde i folkskola, enligt vad i detta kapitel stadgas.

43 §.

För fullgörande av läroplikten bör barn besöka folkskola eller erhålla motsvarande undervisning i annan läroanstalt eller i hemmet.

44 §.

Barn må icke hållas som elev i folkskola, om dess skolgång till följd av kroppsslyte, sjukdom eller psykisk abnormitet bör anses skadlig eller onyttig. Sådant barn skall befrias från läroplikt, försåvitt icke för densamma anordnats undervisning i specialskola, som förutsättes i denna lag.

45 §.

Barns målsman och arbetsgivare böra draga försorg om att barnet fullgör sin läroplikt.

Med målsman avses i denna lag den, som huvudsakligen drager försorg om barnets vård och uppfostran.

46 §.

Barn hör till det folkskoledistrikt, inom vars område dess målsman bor eller för arbetsförtjänst vistas.

Barn hör till finsk- eller svenskspråkigt distrikt beroende på, vilket språk det vid sitt inträde i läropliktsåldern uteslutande eller bättre behärskar. Förmår barn tillgodogöra sig undervisning både på svenska och finska, äge målsman bestämma distriktet.

47 §.

Barn äger rätt att besöka folkskola i det distrikt, till vilket det hör. Föreligger giltig anledning, må kommunen dock bestämma, att barn interimistiskt för hela läsår äger rätt till skolgång i något annat distrikt med samma språk inom kommunen, dock under förutsättning, att kommunen vid behov i nödig omfattning understödjer elevens framfördran eller ledsagande till skolan i detta distrikt eller, om målsman därtill samtycker, dess inkvartering i närheten av skolan.

Finnes i distrikt icke folkskola, äger barnet enligt målsmans val rätt till skolgång i något annat skoldistrikt med samma språk inom kommunen, barn med minoritetens språk dock, om i kommunen icke finnes skola med dess språk, i skola med majoritetens språk.

Barn äger rätt att bliva intaget även i annan egentlig folkskola med dess eget språk, om icke därigenom lärartjänst i det egna distriktet blir obehörlig eller i det andra distriktet annars överflödig lärartjänst måste inrättas eller lokaliteterna utvidgas. Undervisningsministeriet fastställer de grunder, enligt vilka barnets hemkommun är skyldig att till den främmande kommunen erlagga ersättning för barnets skolgång, så att ersättningen i det närmaste motsvarar de verkliga tilläggskostnader, som av skolgången förorsakats den främmande kommunen.

Angående intagning av elever i mellanskola, hjälpskola och andra specialskolor är gällande, vad därom i förordning stadgas.

48 §.

Elev i folkskola må av särskild orsak befrias från skolgång, för längre tid än en månad dock endast om oöverbanneligt hinder föreligger.

49 §.

Folkskolelev skall uppföra sig väl i skolan och utanför densamma samt iakttaga skolans ordningsregler. Elev, som icke låter sig rätta av skolans disciplinära åtgärder, må skiljas från skolan. Beslut om skiljande från skolan bör underställas inspektör för fastställelse. Målsman äger sörja för att sådan elev erhåller undervisning i annan skola eller i hemmet. Elev är trots skiljandet från skolan läropliktig i enlighet med stadgandena i denna lag.

Kroppsgaga är i folkskola förbjuden.

50 §.

Folkskoledirektionen äger övervaka, att läroplikten fullgöres, och avgöra densamma rörande frågor, försävt dessa ej genom förordning överlämnats till annan myndighets avgörande.

Direktionen skall föra förteckning över distriktets läropliktiga barn. För detta ändamål äga de, som föra kyrkoböcker och civilregister, rektorer för läroverk och yrkesskolor ävensom polismyndigheterna lämna kommunens folkskolenämnd eller, om sådan i kommunen icke finnes, folkskoledirektionen nödiga upplysningar, på sätt därom genom förordning stadgas.

51 §.

Undervisas läropliktigt barn i hemmet eller i skola, som ej genom förordning bestämts att motsvara folkskola, bör barnets framsteg undersökas i slutet av varje termin. Barnets målsman må välja examinator, men vid förhöret bör en av direktionen därtill utsedd folkskollärare närvara. Där särskild orsak sådant påkallar samt alltid, då fråga är om avgångsexamen från egentlig folkskola eller medborgarskola, utses examinator av vederbörande folkskolinspektör.

52 §.

Bryter målsman för läropliktigt barn mot stadgandena i denna lag, straffes med högst etthundra dagsböter.

Arbetsgivare, som hindrar i hans tjänst varande barn att fullgöra sin läroplikt, straffes med minst femtio dagsböter.

Underlåter målsman utan laga förfall att hörsamma av direktionen utfärdad kallelse att infinna sig för att höras av densamma med anledning av förseelse, som nämnes i denna paragraf, må polischef på anhållan av

direktionen låta hämta honom. Lag samma vare rörande sådan medborgarskolpliktig, som mot målsmans vilja försummar sin skolgång.

Angående barnskyddsmyndigheternas uppgifter vid försummelse att fullgöra läroplikt är särskilt stadgat.

6 kap.

Tjänsteinnehavare.

53 §.

I folkskola bör finnas nödigt antal lärar-, timlärar-, arbetshandledar- och elevhemsföreståndartjänster. Andra tjänster må kommun, såframt ej i lag annorlunda är stadgat, inrätta och upprätthålla enligt prövning. I varje folkskola är en av lärarna föreståndare.

Angående benämningarna på lärartjänsterna och omfattningen av lärarnas undervisningsskyldighet stadgas särskilt.

54 §.

Finnas i egentlig folkskola tjugusju elever, bör den hava minst två lärare.

I mellanskola, medborgarskola och sådan egentlig folkskola, som har minst sex lärare, må lärartjänsterna huvudsakligen eller utslutande ombildas till lärartjänster i något eller några ämnen, enligt vad därom genom förordning stadgas.

I folkskola skall finnas särskild lärare i handarbete för gossar, om antalet veckotimmar i detta ämne i tredje klassen och följande klasser uppgår till sammanlagt minst så många, som motsvarar denna lärares undervisningsskyldighet, samt lärare i handarbete för flickor, om motsvarande timantal likaså uppnås i tredje klassen och högre klasser.

Kommun, i vars medborgarskola eller -skolor finnas femtio kvinnliga elever eller där minst tio distrikt för den egentliga folkskolan finnas, bör hava en särskild lärartjänst i huslig ekonomi.

55 §.

Beslut om grundande och indragning av tjänster inom folkskoleväsendet samt om dess omorganisation fattas av kommuns fullmäktige. Dessa må även för en tid av högst tre år förordna, att tjänst icke skall ordi-

nariter besättas, därest det är sannolikt, att den icke kommer att varaktigt behövas.

56 §.

Till tjänst inom folkskoleväsendet må endast finsk medborgare utnännas.

Angående övriga kompetensvillkor för innehavare av tjänst inom folkskoleväsendet stadgas genom förordning. Statsrådet må av särskilda skäl bevilja dispens från dem.

57 §.

Såsom utnämningensbrev gives åt innehavare av lärartjänst fullmakt och åt övriga förordnande. Utnämningensbrev utfärdas av den myndighet, som förrättar valet eller förordnar om handhavare av tjänsten.

58 §.

Vakant lärartjänst skall, därest laga hinder icke föreligger, anslås ledig att ordinarie besättas, och skall till densamma väljas den skickligaste och lämpligaste bland de sökande, som fylla stadgade kompetensvillkor. Tjänsten må likväl, där skolans fördel anses sådant kräva, med folkskolinspektörens samtycke ånyo anslås ledig att sökas.

Val av lärare skall underställas folkskolinspektören för fastställelse. Anser sig denne icke kunna fastställa valet, återförvis ärendet för ny behandling till den myndighet, som verkställt valet. Nytt eller förnyat beslut om val skall av folkskolinspektören fastställas, såvida icke den uppenbart skickligaste och lämpligaste sökanden vid valet förbigåtts eller i övrigt felaktigt förfarits. Fastställer folkskolinspektören icke heller nu valet, skall han underställa ärendet skolstyrelsen för avgörande. Skolstyrelsen må, om vägande skäl föreligga, bestämma, vilken av sökandena som skall antagas till tjänsten.

Vid antagande av interimistisk lärare skall i tillämpliga delar iakttagas vad ovan i denna paragraf angående ordinarie besättande av tjänst är stadgat. Har likväl till vakant tjänst icke före den 1 augusti valts sökande, som kan godkännas, skall folkskolinspektören till tjänsten förordna interimistisk lärare för det begynnande läsåret.

59 §.

Den, som valts till ordinarie lärare, skall förordnas att under viss provtid handhava tjänsten. Då han tjänstgjort två år, skall

den slutliga utnämningen upptagas till avgörande. Har lärare under denna tid visat sig för tjänsten skickad och uppfört sig väl, skall han utnännas till tjänsten. Har lärare tidigare erhållit fullmakt på lärartjänst, må fullmakt för honom utfärdas efter ett års provtid, dock så, att om fullmakt tidigare utfärdats till någon annan lärartjänst i samma kommun, fullmakten bör utfärdas omedelbart efter det valet stadfästas.

Har på provtid antagen lärare under provtiden visat sig olämplig för tjänsten, skall honom meddelat förordnande återkallas.

Beslut om utfärdande eller förvägrande av fullmakt eller återkallande av förordnande på provtid skall underställas folkskolsinspektör för fastställelse. Anser sig folkskolsinspektör icke kunna fastställa beslutet, skall han underställa ärendet skolstyrelsen för avgörande.

60 §.

Förordnas innehavare av lärartjänst att under provtiden handhava annan lärartjänst, upphör samtidigt hans tidigare tjänsteförhållande.

61 §.

Lärare är skyldig att fortgående följa med utvecklingen på sitt område.

På provår antagen lärare, som icke tidigare erhållit fullmakt, är skyldig att, förrän fullmakt gives honom, avlägga examen i folkskoleförvaltning.

62 §.

Arbetshandledar-, timpläro- och elevhemsföreståndartjänst besättes på samma sätt som lärartjänst. Förordnande bör likväl utfärdas omedelbart efter det valet fastställt.

63 §.

Föreståndare för folkskola utses av folkskoleledningen efter lärarkårens hörande för fyra läsår åt gången. Har den valde ej erhållit flere än tre röster, bör ärendet underställas folkskolsinspektören för fastställelse och därvid så förfaras, som om förordnande av timpläro är stadgat.

Finnes i skolan blott en lärartjänst, är dess handhavare skolans föreståndare.

64 §.

Tjänster, vilkas innehavare lyda under tre eller flere direktions, besätts i landskom-

mun och köping av folkskolenämnden i stället för av direktionen. Finnes i köping icke folkskolenämnd, besätts dylika tjänster av köpingsstyrelsen.

65 §.

Lärartjänst må indragas, om antalet barn, som böra intagas i skolan, nedgått i sådan omfattning, att tjänsten icke bör anses behöblig. Annan tjänst inom folkskoleväsendet må indragas, då laga skyldighet att upprätthålla den icke föreligger.

Indrages skola, upphöra samtidigt tjänsterna, såvida de icke överförs till tjänster i annan skola.

66 §.

Lärare eller elevhemsföreståndare, vars tjänst indragits, skall förflyttas till annan motsvarande, för honom lämplig tjänst inom folkskoleväsendet. Är sådan icke ledig i samma kommun, skall skolstyrelsen förflytta honom till motsvarande tjänst annorstädes.

Ombildas tjänst vid ändring av distriktsindelningen eller den kommunala indelningen till tjänst i annan kommun eller vid annan skola, blir innehavaren av den ombildade tjänsten innehavare av den nya tjänsten.

Vägrar lärare eller elevhemsföreståndare i de i 1 och 2 mom. nämnda fallen att samtycka till förflyttningen, utfärdas åt honom skiljebrev utan anhållan.

Finnes icke tjänst, till vilken lärare eller elevhemsföreståndare jämlikt 1 mom. kan förflyttas, skall han uppföras på indragningsstat, i enlighet med vad därom är särskilt stadgat.

Ordinarie lärare eller elevhemsföreståndare må sinsemellan ingå tjänstebyte, om vederbörande direktions och skolstyrelsen därtill samtycka.

67 §.

Innehavare av tjänst är skyldig att avgå från sin tjänst den 31 juli det år han fyller 67 år. Skolstyrelsen må dock, på framställning av folkskoleledningen, bibehålla honom i tjänsten med hela läsår i högst tre års tid därefter, ifall tjänsteinnehavaren alljämt bör anses kunna sköta sin tjänst. Framställningen bör tillställas skolstyrelsen före den 1 april det år, då tjänsteinnehavaren vore skyldig att avgå.

Genom förordning må för innehavare av särskilda tjänster fastställas skyldighet att avgå vid en tidigare ålder, dock icke förrän vid fyllda femtiofem år.

68 §.

Har ordinarie lärare genom sin verksamhet eller sitt uppförande inom eller utom tjänsten eller genom försummelse av sina tjänsteåligganden ådagalagt, att han icke förtjänar det förtroende och den aktning, vilka hans ställning som lärare förutsätter, må han i disciplinär väg avsättas.

Ordinarie lärare må för mindre än i 1 mom. avsedd förseelse i disciplinär väg bestraffas genom varning eller avhållande från tjänsteutövning under högst tre månaders tid, under vilken han går förlustig hela sin penninglön. Lag samma vare, om på provår antagen eller interimistiskt förordnad lärare eller elevhemsföreståndare gjort sig skyldig till dylik förseelse.

Vederbörande folkskolinspektör verkställer i disciplinärt ärende rannsaking och framlägger dess resultat samt eventuellt straffyrkande för folkskolnämnden eller, där sådan ej finnes, för folkskoledirektionen, vilken efter att hava hört läraren avgör ärendet. Dömes lärare till strängare straff än varning, skall beslutet underställas skolstyrelsen för fastställelse.

69 §.

Har folkskolinspektören icke framställt straffyrkande inom fyra månader efter det den omständighet, som kunde hava givit anledning till disciplinärt förfarande, kommit till hans kännedom, skall saken anses hava förfallit.

Har domstol befriat lärare från åtal, må ej disciplinärt förfarande anhängiggöras eller fortsättas av samma orsak i annat fall än då fråga är om omständighet, som icke bör betraktas såsom brott, men som enligt 68 § kan föranleda disciplinärt straff.

Under den tid åtal mot lärare är anhängigt vid allmän domstol, må disciplinärt förfarande mot honom av samma orsak icke inledas eller fortsättas. Har folkskolinspektören icke inom tre månader efter det domstolens utslag vunnit laga kraft framställt straffyrkande, skall saken anses hava förfallit.

70 §.

Medan lärare är ställd under åtal, disciplinärt förfarande eller rannsaking för brott eller disciplinär förseelse, må folkskoledirektionen avhålla honom från tjänsteutövning. Beslutet härom bör underställas skolstyrelsen för fastställelse.

Beslut om avhållande från tjänsteutövning länder till efter rättelse, ändå att besvär däröver anförts.

Har lärare medelst domstols eller myndighets beslut dömts till avsättning, skall han omedelbart avhållas från tjänsteutövning, även om beslutet icke vunnit laga kraft.

71 §.

Innehavare av tjänst, som på grund av sjukdom icke förmår sköta sin tjänst, bör anhålla om tjänstledighet. Underlåter han detta, skall folkskoledirektionen befria honom från tjänstgöring för den tid sjukdomen varar. Folkskoledirektionens beslut skall underställas folkskolinspektören för fastställelse. Oberoende härav må det omedelbart verkställas.

Har tjänsteinnehavare på grund av kroppsslyte eller nedsatta kropps- eller själskrafter varaktigt förlorat sin arbetsförmåga, är han skyldig att avgå. Avgår icke lärare, sedan han uppmanats därtill av skolstyrelsen, skall skolstyrelsen entlediga honom från tjänsten.

72 §.

Elevhemsföreståndare samt arbetshandledare och timlärare må entledigas från sin tjänst, då skäl därtill provas föreligga. Om entledigande beslutar folkskoledirektionen, som skall underställa sitt beslut skolstyrelsen för fastställelse. Har fråga om entledigande från tjänst på yrkande av folkskolinspektören upptagits till behandling i folkskoledirektionen, skall direktionen underställa sitt beslut skolstyrelsen för fastställelse även i det fall, att skäl till entledigandet enligt direktionens åsikt ej föreligger.

Förordnande för interimistisk handhavare av tjänst och för vikarie må återkallas i samma ordning, i vilken det utfärdats.

73 §.

Har innehavare av tjänst valts av folkskolnämnd eller kommuns styrelse, åligger

det dessa att handhava de uppgifter, som ovan anförtrots folkskoledirektionen.

Stadgandena ovan i 67, 71 och 72 §§ tillämpas icke på sådan innehavare av tjänst, vid vars utnämning folkskolinspektör eller skolstyrelsen ej är delaktig.

Vad i detta kapitel om innehavare av tjänst inom folkskoleväsendet är stadgat, gäller icke folkskolinspektör, om vilken stadgas särskilt.

7 kap.

Statsunderstöd.

74 §.

Landskommun och köping erhålla för anskaffande av egna folkskolebyggnader av staten såsom understöd 20—50 % och såsom amorteringslån 40—60 % av byggnadskostnadernas belopp, likväl så, att statens totala finansieringsandel av sagda kostnader är 60—95 %. Överstiga byggnadskostnaderna det normalpris, som fastställts på sätt i 76 § stadgas, skola statsunderstödet, amorteringslånet och finansieringen beräknas på normalpriset.

Landets fattigaste eller glest befolkade kommuner tilldelas, om anskaffandet av folkskolebyggnader eljest för dem bleve oskäligt betungande, utöver i 1 mom. stadgat understöd extra byggnadsbidrag. Den finansiering med statsmedel, som tillkommer dessa kommuner, utgör 90—95 % av byggnadskostnaderna eller, under i 1 mom. nämnd förutsättning, av normalpriset. Är det sammanlagda beloppet av de beviljade understöden mindre än statens totala finansieringsandel, gives skillnaden i form av amorteringslån.

Statsrådet fastställer årligen de grunder, jämlikt vilka statsunderstöd, extra understöd och amorteringslån av skolstyrelsen beviljas. I särskilda fall må statsrådet bevilja statsunderstöd och amorteringslån även för normalpriset överskjutande kostnader eller tillåta, att byggnadskostnaderna för skola i deras helhet erläggas av statsmedel.

75 §.

Installerar landskommun eller köping i tidigare uppförd folkskolebyggnad centralvärme eller elektrisk belysning eller utför den där annan ändamålsenlig grundförbätt-

ring, som icke kan hänföras till underhållet av lokaliteterna, beviljas för de därav betingade kostnaderna statsunderstöd och amorteringslån enligt samma grunder som för anskaffande av nya lokaliteter.

76 §.

Statsrådet bestämmer årligen de allmänna grunder, enligt vilka skolstyrelsen bör fastställa ritningar och arbetsbeskrivningar för skolbyggnader samt bestämma de normalpris, som ovan i detta kapitel omförmålas.

De allmänna grunderna för normalprisen skola fastställas så, att normalprisen motsvara gängse genomsnittliga byggnadskostnader.

77 §.

För underhåll av egna folkskolebyggnader erhålla landskommun och köping i statsunderstöd: för de till lärarnas disposition stående bostäderna hälften och för övriga skollokaliteter två tredjedelar av de på grund av de verkliga kostnaderna beräknade underhållskostnadernas belopp, som statsrådet för olika slags lärarbostäder, undervisningsrum och elevhem årligen fastställer.

78 §.

Staten ersätter landskommun två tredjedelar av de verkliga kostnader för folkskoleväsendet, vilka härflyta av anskaffandet eller underhållet av inventarier, undervisningsmateriel eller skolbibliotek, av läroböcker, andra skoltillbehör eller annat arbetsmaterial, som utan ersättning tilldelats eleverna, av elevernas inkvartering, skjutsning, skolmåltid eller andra understöd, av årliga kostnader för elevhem eller i denna lag föreskriven läkarvård.

I 1 mom. nämnt statsunderstöd utgår icke för belysnings- och uppvärmningskostnader för elevbetspiskningskök och elevhem eller för bränsle vid tillredningen av skolmåltid, ej heller för kokerskans avlöning.

I stället för i denna paragraf nämnt statsunderstöd erlägges åt köping såsom årligt statsunderstöd i ett för allt ett belopp per elev, vars storlek av statsrådet fastställs till minst 1 000 och högst 1 400 mark.

79 §.

Den penningavlöning, som landskommun och köping enligt lag äro skyldiga att er-

lägga till lärare, timlärare, arbetshandledare och elevhemsföreståndare samt till deras vikarier, ävensom den lön på indragningsstat, som dessa kommuner enligt lag äro skyldiga att erlägga åt innehavare av indragen lärartjänst, ersättes till 80 % av staten. Likaså erhålla dessa kommuner av staten i ersättning 80 % av de barnbidragsavgifter, som kommunerna erlagt på grund av ovannämnda tjänsteinnehavares i lag stadgade penninglön.

80 §.

Landskommun, som tillhör de fattigaste i landet eller är glest befolkad, tilldelas extra statsunderstöd för nedbringande av de årliga kostnaderna för folkskoleväsendet i sådan omfattning, att de icke per skattöre uppgå till högre belopp än i genomsnitt i landskommunerna.

81 §.

Stad erhåller i årligt statsunderstöd 25 % av de av folkskoleväsendets upprätthållande härflytande verkliga utgifterna, till vilka räknas lärarnas i lag stadgade löner, kostnaderna för de egna folkskollokaliteternas underhåll, anskaffning och underhåll av inventarier, undervisningsmateriel och skolbibliotek, läroböcker, andra skoltillbehör och annat arbetsmaterial, som avgiftsfritt tilldelats eleverna, elevernas skolmåltider och andra understöd samt i denna lag föreskriven läkarvård.

Stad, där folkskoleväsendet blivit oskäligt betungande, må av statsrådet beviljas statsunderstöd för de i 1 mom. nämnda utgifterna samt statsunderstöd och amorteringslån för anskaffande av egna folkskollokaliter enligt enahanda grunder som landskommun.

82 §.

Bedriva sådana kommuner, vilka beviljas statsunderstöd till kostnaderna för folkskoleväsendet enligt olika grunder, gemensam folkskoleverksamhet, lämnas därtill bidrag efter prövning, med beaktande av att bidraget bör stiga till minst det belopp, vilket borde tillkomma kommun, som är berättigad till det minsta understödet, men ej överstiga det belopp, vilket borde beviljas kommun, som är berättigad till högsta möjliga understöd.

83 §.

Utöver vad ovan i detta kapitel är stadgat må kommun och i 38 § avsedd sammanlutning av kommuner för speciella, folkskoleväsendet främjande uppgifter beviljas extra statsunderstöd ur i statsförslaget särskilt upptaget anslag.

För de årliga underhållskostnaderna för hjälpskola erhåller landskommun extra understöd i sådan omfattning, att den på kommunen fallande delen av kostnaderna per elev i hjälpskolan icke stiger till ett högre belopp än motsvarande kostnader i genomsnitt per annan elev i folkskola.

84 §.

För upprätthållande av privat folkskola erlägges, om skolan kan anses vara av behovet påkallad och uppfyller i förordning stadgade villkor för erhållande av statsunderstöd, samma årliga understöd, som jämlikt 81 § 1 mom. tillkommer stad. Understöd må dock icke beviljas, om skolan upprätthålles för ernående av ekonomisk vinning.

Privat folkskola må på i förordning stadgade villkor beviljas rätt att erhålla statsunderstöd enligt samma grunder, som ovan för statsunderstöd åt landskommunerna är stadgat. Beviljande av byggnadsunderstöd och lån vare dock beroende av prövning i varje enskilt fall.

För annan enskild folkskoleverksamhet må enligt prövning beviljas statsunderstöd, dock ej till högre belopp än vederbörande kommun, om den handhaft verksamheten, skulle hava erhållit.

Rätt till erhållande av i denna paragraf nämnt statsunderstöd beviljas av statsrådet.

85 §.

Har handhavandet av folkskoleverksamheten till följd av slöseri, oskicklighet eller annan sådan orsak föranlett kostnader, som äro att anse såsom obehövlige, må statsunderstöd för dem icke erläggas.

Därest kommun icke förflyttar på indragningsstat ställd lärare till annan ledig tjänst i samma kommun, till vilken han enligt lag kunde förflyttas, eller, om ledig tjänst icke finnes, icke anmäler honom hos skolstyrelsen för förflyttning till annan ort, må kommunen icke av statens medel erhålla ersättning för lönen på indragningsstat.

86 §.

Har kommuns folkskolebyggnad eller folkskolas lösöre, för vilkas anskaffande understöd av staten erhållits, på åtgärd av kommunen varaktigt begynt användas till andra än folkskoleändamål, bör kommunen av det värde byggnaden eller lösöret vid tiden för åtgärdens vidtagande hade till staten erlagga en proportionsvis så stor andel som den, med vilken staten bidragit till byggnadens eller lösörets anskaffande.

8 kap.

Tillsyn.

87 §.

Folkskoleväsendets allmänna ledning och tillsynen däröver ankomma på staten och äro närmast anförtrodda skolstyrelsen, som biträdes av folkskolinspektörer, envar i sitt distrikt.

Folkskolinspektörerna äro innehavare av statstjänst med grundlön. Stad med minst femtontusen invånare är dock skyldig att tillsätta egen folkskolinspektör, vilken handlar denna uppgift såsom huvudtjänst. I tvåspråkig stad med minst tiotusen till minoritetens språkgrupp hörande invånare bör finnas en särskild folkskolinspektör för denna språkgrupp. Städernas folkskolinspektörer böra fylla i förordning föreskrivna kompetensvillkor, och de utses av stadsfullmäktige. Valet bör underställas skolstyrelsen för fastställelse. Sålunda tillsatt kommunal folkskolinspektör intager beträffande sina tjänsteåligganden samma ställning som statlig folkskolinspektör.

88 §.

Folkskolinspektör äger fortgående övervaka och leda undervisningen i skolan och kontrollera dess ekonomiska förvaltning. Han är berättigad att närvara vid direktions och folkskolenämndens sammanträden och att där deltaga i diskussionen men icke i omröstningarna.

Har folkskolinspektör funnit, att kommun vid handhavandet av folkskoleverksamheten förfarit i strid med lag, förordning eller stadga, skall han anhålla om länsstyrelsens

ämbetsåtgärd för kommunens förpliktande att rätta förfarandet.

89 §.

I beslut av folkskoledirektionen, folkskolenämnden och folkskolinspektören må ändring sökas genom besvär, i enlighet med vad och i den ordning därom i förordning stadgas.

9 kap.

Särskilda stadganden.

90 §.

Angående innehavares av tjänst inom folkskoleväsendet avlöning och pensioner stadgas särskilt.

91 §.

Närmare bestämmelser angående folkskoleväsendets organisation utfärdas genom förordning. Genom förordning må även föreskrivas, vilka stadganden i denna lag som icke tillämpas på folkskolor vid skolhem eller andra specialsolor.

92 §.

Lärartjänsterna vid lägre folkskola böra ombildas till lärartjänster vid högre folkskola, allteftersom tjänst blir ledig eller innehavare av tjänst vinner kompetens för lärartjänst vid högre folkskola. Kommun må icke före den 1 augusti 1965 förpliktas att vid skola, som därtills haft en lärare, anställa en andra lärare, därest icke det sammanlagda antalet elever i fjärde, femte, sjätte och sjunde klassen uppgår till tjugutvå.

Genom förordning fastställes den tidpunkt, efter vilken benämningarna lärare vid lägre folkskola och lärare vid högre folkskola icke längre användas.

93 §.

Utän hinder av vad i 56 § denna lag stadgas bibehålles innehavare av tjänst inom folkskoleväsendet, som utnämnts till tjänsten förrän denna lag trätt i kraft, vid sin rätt att kvarstå i tjänsten eller att bliva utnämnd till annan motsvarande tjänst.

94 §.

Landskommun må ej förpliktas att inrätta såsom dagskola verkande medborgarskola före den 1 augusti 1970.

95 §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1958. Räknat från samma dag upphävas lagen den 15 april 1921 om läroplikt (101/21), lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskoleväsendet (180/26), dock icke till den del den rör folkskolläraernas och internatföreståndarnas avlöning och pensioner, lagen den 18 maj 1923 om grunderna för folkskoleväsendets organisation (137/23), dock icke till den del den rör lärarnas utbildning, lagen den 10 januari 1946 om inrättande i experimentsyfte av en till folkskolan hörande mellanskola och en facklig fortsättningsskola (28/46), lagen den 21 februari 1925 angående statsunderstöd åt privata folkskolor (69/25), förordningen den 24 maj 1898 angående befrämjande av högre folkskolors inrättande i landskommunerna i Finland (20/98), samtliga med i dem senare vidtagna ändringar, och lagen den 11 december 1953 angående vissa temporära anordningar inom folkskoleväsendet (483/53) samt därjämte alla andra stadgan-

Helsingfors den 1 juli 1957.

Republikens President

URHO KEKKONEN.

den, vilka äro stridande emot stadgandena i folkskollagen. Räknat från samma tidpunkt tillämpas icke längre inom folkskoleväsendet lagen den 5 mars 1919 angående inrättande och upprätthållande av privata skolor och uppfostringsanstalter (26/19), lagen den 29 juni 1926 angående utnämningssbrev för innehavare av statens tjänster och befattningar samt om deras rätt att kvarstå i sin tjänst eller befattning (202/26), försåvitt fråga icke är om innehavare av statens tjänst eller befattning eller om folkskolinspektor i stad, ej heller förordningen den 6 juni 1914, varigenom användandet av kroppslig bestraffning vid läroverken förbjödes (24/14), eller stadgandena i 21 § tuberkuloslagen av den 9 september 1948 (649/48).

Har folkskollärare eller elevhemsföreståndare, som utnämnts, innan lagen om tjänsteinnehavarnas inom folkskoleväsendet löne- och pensionsförmåner trätt i kraft, bibehållits vid sin rätt till avlöning i enlighet med dittills gällande stadganden, erhåller landskommun eller köping eller ägare av privat folkskola statsunderstöd för erläggande av sagda folkskollärares eller elevhemsföreståndares avlöning i enlighet med tidigare stadganden angående beviljande av statsunderstöd för denna avlöning.

Undervisningsminister *Kerttu Saalasti*.

N:o 248.

Lag

om tjänsteinnehavarnas inom folkskoleväsendet avlöning och pensioner.

Given i Helsingfors den 1 juli 1957.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

Lagens tillämpningsområde.

1 §.

Tjänsteinnehavare inom folkskoleväsendet åtnjuta avlöning och pension enligt denna lag.

Med tjänsteinnehavare avses i denna lag inom folkskoleväsendet tjänstgörande lärare vid lägre folkskola, lärare vid högre folkskola, lektor vid mellanskola och elevhemsföreståndare.

Även timplärare och arbetshandledare erhålla avlöning enligt denna lag.

Om avlöning och pension åt innehavare av tjänst eller befattning vid folkskola, som upprätthålles av staten, stadgas särskilt.

Avlöning.

Egentlig avlöning.

2 §.

Tjänsteinnehavares egentliga avlöning utgöres av grundlön jämte ålderstillägg.

3 §.

Tjänsteinnehavare tillkommer grundlön enligt följande för avlöningen av innehavare av statens tjänst eller befattning med grund-

lön gällande avlöningsklasser: lärare vid lägre folkskola enligt 18, lärare vid högre folkskola enligt 22, lektor vid mellanskola enligt 24 samt elevhemsföreståndare enligt 15 avlöningsklassen. Mellanskolelektor, som avlagt filosofiekandidatexamen, eller såsom religionslärare anställd, som avlagt teologiekandidatexamen, uppbär dock avlöning enligt 25 avlöningsklassen.

Ordinarie innehavare av lektorstjänst vid mellanskola tillkommer efter 10 års ordinarie tjänstgöring i nämnda tjänst avlöning enligt närmast högre avlöningsklass än vad ovan stadgats.

4 §.

Ålderstillägg beviljas tjänsteinnehavare efter 3, 6, 9, 12 och 15 ålderstilläggsår med ett ålderstillägg varje gång. Ålderstillägg utgår med samma belopp som innehavares av statens tjänst eller befattning ålderstillägg i motsvarande avlöningsklass.

Såsom ålderstilläggsår räknas den tid, som tjänsteinnehavare efter fyllda 21 år innehaft tjänst såsom huvudsyssla inom folkskoleväsendet eller eljest haft sådan anställning inom folkskoleväsendet, som bör anses såsom huvudsyssla. Likaså får han räkna sig till goda den tid han under krigs-

tillstånd fullgjort militärtjänst, dock med undantag av den regelmässiga tiden för fullgörande av värnplikt, så ock den tid han varit uppförd på indragningsstat på grund av tjänst inom folkskoleväsendet.

Genom förordning stadgas, i vilken mån tjänsteinnehavare äger rätt att såsom ålders-tilläggsår räkna sig till godo den tid han innehaft annan kommunal tjänst eller varit anställd i kommunal centralorganisations eller i sammanslutnings av kommuner tjänst eller i statens eller religionssamfunds tjänst eller befattning eller bestridit enskild befattning.

Ålderstillägg beviljas på ansökan.

5 §.

Den egentliga avlöningen utbetalas åt tjänsteinnehavare månatligen i förskott.

Till tjänst utnämnd tjänsteinnehavares rätt till den egentliga avlöningen inträder vid ingången av den månad, under vilken han tillträtt tjänsten. I tjänst varande tjänsteinnehavare tillkommer ålderstillägg från och med ingången av månaden efter den, under vilken han blivit berättigad därtill.

Tjänsteförhållandets upphörande under månadens lopp inverkar icke på tjänsteinnehavares eller hans rättsinnehavares rätt till lön för sagda månad.

Särskilda lönetillägg och arvoden.

6 §.

Tjänsteinnehavare tillkommer dyrortstillägg enligt samma grunder som innehavare av statens tjänst eller befattning med grundlön. Dyrortstillägg erlägges likväl icke åt den, som uppbär i 2 mom. nämnt tillägg för avsides belägen trakt.

I glest befolkade och avsides belägna trakter av landet samt i andra med dem jämförbara kommuner eller delar av kommuner må enligt av statsrådet fastställda grunder åt tjänsteinnehavare inom folkskoleväsendet, som fyller kompetensfordringarna för tjänsten, erläggas tillägg för avsides belägen trakt, utgående med 5—35 procent av grundlönen.

7 §.

Innehavare av lärartjänst inom folkskoleväsendet tillkommer för övertimmar utöver

den fastställda undervisningsskyldigheten ett årligt övertimsarvode. Lärares vid högre och lägre egentlig folkskola övertimsarvode är per veckoövertimme om året lika stort som en tredtiondedel av lärares vid högre folkskola årliga grundlön. Lärares vid medborgar- och hjälpskola övertimsarvode utgår med samma belopp, förhöjt med tio procent. Det sålunda uträknade beloppet för övertimsarvodet utjämnas till närmaste tal, vars tolfedel är delbar med fem. Komma två tal härvid i fråga, utjämnas beloppet till närmast högre tal.

Mellanskolektors övertimsarvoden utgå med samma belopp som för motsvarande lärare i statens läroverk.

8 §.

Innehavare av lärartjänst, som handhar skolföreståndarens uppgifter, tillkommer i årligt föreståndararvode:

1) i den egentliga folkskolan ett belopp, som motsvarar en och en halv gång lärare i högre folkskola tillkommande arvode för veckoövertimme samt ytterligare för varje annan lärares klass i skolan en fjärdedel av sagda belopp för veckoövertimsarvodet, dock högst så mycket som lärare vid högre folkskola erhåller för fyra veckoövertimmar;

2) i fristående medborgarskola och hjälpskola ett belopp, som motsvarar en och en halv gång vid dessa skolor utgående arvode för veckoövertimme samt ytterligare för varje annan lärare med huvudsyssla i skolan en fjärdedel av det veckoövertimsarvodet motsvarande beloppet, dock högst så mycket som vid dessa skolor erlägges åt lärare för fyra veckoövertimmar; samt

3) i mellanskola enligt samma grunder som rektor i statlig mellanskola.

Har skola med två eller tre av förenämnda skoltyper gemensam föreståndare, erlägges grunddelen av föreståndararvodet enligt den skoltyp, där den är störst, och tilläggsarvodet för klass eller lärare till det belopp, som ovan föreskrivits för varje särskild skoltyp.

Innehavare av lärartjänst, som handhar skolföreståndarens uppgifter, må dessutom minska antalet till den för honom fastställda undervisningsskyldigheten hörande vecko-timmar per år i enlighet med vad därom i 40 § är stadgat.

9 §.

Innehavare av lärartjänst, vars arbetstid överstiger tvåhundra arbetsdagar under läsåret, tillkommer för varje full arbetsvecka utöver denna tid ett årligt tilläggsarvode, som motsvarar hälften av den årliga skillnaden mellan den egentliga avlöningen i hans egen avlöningsklass och närmast högre avlöningsklass för innehavare av statens tjänst eller befattning med grundlön.

Avlöning vid avbrott i tjänsteutövning.

10 §.

Har tjänsteinnehavare till följd av styrkt sjukdom varit förhindrad att sköta sin tjänst sammanlagt längre tid än trettio dagar under samma kalenderår, skall av hans grundlön för den överskjutande tiden innehållas en tredjedel. Varar sådan sjukdom utan avbrott längre tid än etthundraåttio dagar, skall av grundlönen för den överskjutande tiden innehållas hälften.

Har sjukdomen förorsakats av olycksfall i tjänsten eller är den yrkessjukdom, utgår tjänsteinnehavarens egentliga avlöning oavkortad under en tid av sextio dagar från dagen för sjukdomens utbrott. Varar sjukdomen längre tid, skall avdrag på grundlönen göras i enlighet med 1 mom.

Har sjukdomen förorsakats av mot tjänsteinnehavaren till följd av tjänsteutövning förövat våld eller av de särskilda förhållanden, i vilka tjänsteinnehavaren med anledning av sin tjänst under krigstid råkat, erhåller han sin egentliga avlöning oavkortad för hela sjukdomstiden, dock högst för trehundra sextio dagar, såframt icke statsrådet i särskilda fall prövar skäligen förordna, att avlöningen skall utgå även för längre tid. Varar sjukdomen längre tid, skall avdrag på grundlönen göras i enlighet med 1 mom.

Ovan stadgade innehållningar skola göras även då tjänsteinnehavare på grund av sjukdom icke kan tillåtas att handhava sin tjänst.

11 §.

Kvinnlig tjänsteinnehavare tillkommer vid havandeskap och barnsbörd rätt till två månaders tjänstledighet med fulla löneförmåner.

12 §.

Är tjänsteinnehavare förhindrad att sköta sin tjänst på grund av riksdagsmänna- eller annat sådant offentligt uppdrag, som därtill utsedd icke äger rätt att avsäga sig, innehålls en tredjedel av hans grundlön.

Har tjänsteinnehavare i fredstid kallats att fullgöra värnplikt i aktiv trupp, innehålls för tjänstgöringstiden hela hans avlöning. Angående avlöningen för den, som inkallats till reservens repetitionsövningar eller till extra tjänstgöring under krigstillstånd, stadgas särskilt.

13 §.

Beviljas tjänsteinnehavare tjänstledighet av annan än i 10, 11 och 12 §§ nämnd orsak, innehålls för den tid tjänstledigheten varar hela hans avlöning, försåvitt icke den, som beviljar tjänstledigheten, finner skäligen tillåta, att tjänsteinnehavaren själv får lyfta hela sin lön med skyldighet att avlöna vikarie.

Beviljas tjänstledighet för deltagande i kurser, som anordnats av skolstyrelsen, eller för andra studier, ägnade att främja fullgörandet av tjänsteåliggandena, må skolstyrelsen enligt av undervisningsministeriet fastställda grunder tillåta, att avlöningen erlägges antingen i sin helhet eller till en del.

14 §.

Tjänsteinnehavares avlöning innehålls i sin helhet, därest tjänsteinnehavaren undergår frihetsstraff i straffanstalt eller därifrån försatts i villkorlig frihet eller av domstol eller i disciplinär väg blivit dömd att skiljas från utövning av tjänsten.

15 §.

Avhålls tjänsteinnehavare från utövning av tjänsten för den tid han står under åtal för brott eller är underkastad disciplinärt förfarande eller rannsaking, innehålls under denna tid hälften av hans avlöning. Har tjänsteinnehavare genom domstols utslag eller myndighets beslut blivit dömd till avsättning, skall hela avlöningen innehållas, även om utslaget eller beslutet icke vunnit laga kraft.

Blir den, som avhållits från tjänsteutövning, sedermera icke dömd eller förordnad att undergå straff för den gärning, på grund varav han avhållits från tjänsteutövning,

övning, skall den icke erlagda lönen utbetalas till honom. Ändras avsättning senare till lindrigare straff, skall åt tjänsteinnehavaren utbetalas hälften av beloppet av hans på grund av avsättningen innehållna hela avlöning.

Pension.

16 §.

Tjänsteinnehavare äger rätt att efter avgång från tjänsten erhålla livstidspension av statens medel enligt nedan stadgade grunder.

17 §.

Allmän förutsättning för erhållande av pension är:

att tjänsteinnehavaren fyllt sextio år eller uppnått den tidigare åldersgräns, vid vilken han är skyldig att avgå, eller därförinnan till följd av kroppsskada eller nedsatta kroppskrafter eller själsförmögenheter blivit varaktigt oförmögen att handhava sin tjänst; och

att han därjämte, försåvitt av stadgandena i 20 § annat icke följer, kan räkna sig till godo minst tio pensionsår.

Genom förordning må föreskrivas, att rätten att erhålla pension i vissa lärartjänster, vilkas art sådant påkallar, inträder före uppnådd sextio års ålder, dock icke tidigare än vid femtiofem års ålder.

18 §.

Såsom pensionsår, vilka tjänsteinnehavare må räkna sig till godo, räknas den tid han enligt 4 § är berättigad att räkna sig till godo såsom ålderstilläggsår.

Rätten att tillgodoräkna sig pensionsår upphör, då vederbörande uppnått den ålder, vid vilken han är skyldig att avgå, även om han ännu därefter skulle kvarstå i folkskoleväsendets tjänst. Är avgångsåldern lägre än 67 år, äger vederbörande dock rätt att tillgodoräkna sig pensionsår ända tills han uppnått nämnda åldersgräns.

19 §.

Beloppet av full pension är lika stort som fulla pensionen för innehavare av statens tjänst eller befattning med grundlön enligt ovan i 3 § nämnda motsvarande avlöningsklasser.

Tio pensionsår berättiga till tio trettiondelar av den fulla pensionens belopp och

varje följande fullt pensionsår därutöver till en trettiondedel därav, intill dess beloppet av full pension uppnås.

Beloppet av årlig pension utjämnas till närmaste tal, vars tolfteedel är delbar med tjugufem. Komma två tal härvid i fråga, utjämnas beloppet till närmaste högre tal.

20 §.

Nödgas tjänsteinnehavare till följd av i tjänsteutövningen ådragen kroppsskada eller av tjänstgöringen förorsakad sjukdom såsom oförmögen till tjänst inom folkskoleväsendet därifrån avgå, tilldelas honom full pension, oberoende av antalet pensionsår. Har han själv avsiktligt eller genom grov vårdslöshet vållat kroppsskadan eller sjukdomen eller väsentligen medverkat till dess uppkomst, må pension helt och hållet förvägras honom eller dess belopp enligt prövning nedsättas.

Vad i 1 mom. är stadgat gälle även, där tjänsteinnehavare på grund av i tjänsteutövningen ådragen skada eller av tjänstgöringen förorsakad sjukdom icke blir helt oförmögen till tjänst inom folkskoleväsendet utan endast till att handhava sin tjänst och han icke lämpligen kan placeras i annan tjänst.

Sjukdom anses förorsakad av tjänstgöring, där det på sannolika skäl kan antagas, att med tjänstgöringen förknippade omständigheter föranlett insjuknandet eller väsentligen bidragit till att sjukdomen uppkommit eller förvärrats.

21 §.

Entledigas tjänsteinnehavare på grund av att han till följd av kroppsslyte eller nedsatta kroppskrafter eller själsförmögenheter förlorat sin arbetsförmåga, eller elevhemsföreståndare, då skäl därtill prövas föreligga, tillkommer honom pension på grund av hans pensionsår, oberoende av huruvida han uppnått den i 17 § 1 mom. 1 punkten stadgade åldersgränsen.

22 §.

Tjänsteinnehavare, som medelst domstols utslag eller i disciplinär väg blivit avsatt, går sin rätt till pension förlustig.

23 §.

Rätt till erhållande av pension upphör:
1) om pensionstagare förlorar sitt finska medborgarskap;

2) om pensionstagare utan avbrott vistats i utlandet längre tid än tre år och icke inom nämnda tre år hos undervisningsministeriet sökt och beviljats rätt att fortfarande uppbära pension;

3) om pensionstagare utan vederbörligt tillstånd träder i främmande makts tjänst;

4) om pensionstagare dömes till förlust av medborgerligt förtroende för alltid eller för begången tjänsteförbrytelse till straff, som i strafflagen stadgas i stället för avsättning från tjänsten; samt

5) om pensionstagare, innan han erhållit avsked från sin tjänst, gjort sig skyldig till sådan handling, för vilken han i disciplinär väg bort avsätts.

Har den, som förlorat sitt finska medborgarskap, återvunnit detsamma eller har pension förverkats av ovan i 1 mom. 2 eller 3 punkten nämnda orsaker, må statsrådet på ansökan återinsätta honom i hans rätt till pension, men de olyfta pensionsbeloppen vare likväl förverkade.

Till pensionstagare, som i straffanstalt undergår frihetsstraff, erlägges icke pension under strafftiden, ej heller till pensionsstagare, som dömts förlustig medborgerligt förtroende för viss tid, innan han återfått medborgerligt förtroende.

Inträffar någon av de i 1 mom. nämnda händelserna efter det tjänsteinnehavares tjänsteförhållande upphört, men innan honom beviljats pension, skall rätten till pension anses förverkad. Statsrådet må likväl i ovan anses nämnda fall på ansökan återinsätta honom i hans rätt till pension.

24 §.

Har pensionsbelopp icke lyfts inom tre år efter förfallodagen, inbesparas det till staten.

25 §.

Pension beviljas på ansökan.

Har till pension berättigad tjänsteinnehavare anhållit om pension före tjänsteförhållandets upphörande eller senast sex månader därefter, inträder rätten att uppbära pension vid den tidpunkt, då rätten att uppbära lön på grund av tjänsteförhållandet upphör.

Har pension ej sökts inom den i 2 mom. föreskrivna tiden och har det icke ådagalagts, att laga skäl till försummelsen föreligger,

inträder rätten att uppbära pension med ingången av månaden efter den dag, då ansökan om pension inlämnades.

26 §.

Befinnes pensionstagare skyldig till sådan handling, som enligt 23 § 1 mom. 5 punkten kan medföra förlust av pension, skall hans rätt att uppbära pension underställas prövning och avgörande i den ordning, som för tjänsteinnehavares inom folkskoleväsendet skiljande från tjänsten i disciplinär väg stadgas.

27 §.

Pension erlägges på tider, som genom förordning bestämmas.

Lön på indragningsstat.

28 §.

Innehavare av tjänst inom folkskoleväsendet, vars tjänst indragits, skall uppföras på indragningsstat, ifall han ej med stöd av 66 § 1 eller 2 mom. folkskollagen förflyttats till annan tjänst inom folkskoleväsendet.

Vad i 1 mom. är stadgat om tjänsteinnehavare gäller även på provår förordnad, om den tjänst, vartill han antagits, indrages.

29 §.

Lön på indragningsstat motsvarar under det första året efter tjänstens indragning grundlönen i tjänsten samt de ålderstillägg och dyrortstillägg, till vilka innehavaren av den indragna tjänsten före tjänstens indragning var berättigad, samt därefter beloppet av full pension på grund av den indragna tjänsten.

30 §.

Lön på indragningsstat erlägges på tider, som genom förordning bestämmas.

31 §.

Förflyttas på indragningsstat uppförd till tjänst inom folkskoleväsendet eller har han överflyttat till sådan tjänst eller till stats-tjänst eller -befattning och äro hans löneförmåner härvid mindre än de löneförmåner, som enligt för tillfället gällande stadganden skulle utgå för tjänst, motsvarande den indragna tjänsten, skall skillnaden erläggas såsom personellt lönetillägg av statens medel. Under enahanda förutsättningar och på

samma grunder som ovan sagts skall tillägg beviljas till pension samt, om den nya tjänsten indrages, till lönen på indragningsstat för denna tjänst.

Förflyttas den, som varit uppförd på indragningsstat, till tjänst eller befattning på annan ort, skola flyttningkostnaderna ersätas. Förflyttas han till annan kommun, ersätts flyttningkostnaderna härför av statens medel.

32 §.

Om innehållande av lön på indragningsstat i de fall, då på indragningsstat uppförd förordnas att bestrida statens tjänst eller befattning eller kommunal tjänst eller antages på provår till sådan tjänst eller befattning, stadgas genom förordning.

33 §.

Udger på indragningsstat uppförd frihetsstraff i straffanstalt, erlägges lön på indragningsstat icke under denna tid.

34 §.

Rätt till lön på indragningsstat upphör:

- 1) för den, som utnämnes till statens, kommuns, annat samfunds eller sammanslutnings av kommuner tjänst eller befattning;
- 2) för den, som vägrat att samtycka till förflyttning till annan tjänst eller befattning eller att mottaga sådan i de fall, om vilka i 66 § folkskollagen (247/57) stadgas; samt

- 3) i de fall, då innehavare av tjänst, i enlighet med vad i 22 § och 23 § 1 mom. stadgas, skulle gå sin pensionsrätt eller sin rätt att erhålla pension förlustig.

Naturaförmåner.

35 §.

Landskommun är skyldig att tillhandahålla innehavare av lärartjänst med familj bostad på tre rum och kök samt innehavare av lärartjänst utan familj bostad på två rum och kök. Äro lärare i en och samma skola äkta makar, är kommunen pliktig att tillhandahålla dem gemensamt endast en bostad för lärare med familj. Köping skall hålla minst hälften av antalet lärare med bostad. Elevhemsföreståndare bör tillhandahållas bostad på minst ett rum.

Kan innehavare av lärartjänst icke tillhandahållas sådan bostad, som i 1 mom. näm-

nes, är lärare med familj skyldig att åtnöjas med bostad för lärare utan familj och lärare utan familj med bostad på ett rum och kök.

Tjänsteinnehavare, som tillkommer bostad såsom naturaförmån, äger dessutom rätt till lyse, värme och vatten, badstuga eller rätt att använda badstuga eller ock badrum, så ock till källare och andra nödiga utrymmen. Därutöver bör elevhemsföreståndare erhålla kost i elevhemmet under tiden för skolarbetet samt innehavare av lärartjänst i landskommun minst tre ar trädgårdsjord.

Innehavare av lärartjänst, som tjänstgör på två eller flera undervisningsställen, tillkommer naturaförmåner endast på ett av dessa ställen, varjämte honom bör tillhandahållas skjuts till och från tjänstgöringsställen, som äro belägna på längre än fem kilometers avstånd. Tillhandahålles honom på tjänstgöringsställe såsom temporär bostad ett möblerat rum med lyse och värme samt del i kök, tillkommer honom endast flyttningsskjuts dit och tillbaka.

Skolstyrelsen må i enskilda fall befria kommun från skyldigheten att tillhandahålla i denna paragraf nämnda naturaförmåner, om deras tillhandahållande icke är ändamålsenligt, så ock tjänsteinnehavare från att emottaga honom erbjudna naturaförmåner, om vägande skäl därtill föreligga.

36 §.

Tjänsteinnehavare är pliktig att för de naturaförmåner han i stöd av 35 § åtnjuter erlägga ersättning enligt samma grunder som äro stadgade eller bestämda eller framdeles stadgas eller bestämmas angående vederlag för tjänstebostad och naturaförmåner, som tillkomma innehavare av statens tjänst eller befattning.

Ovan i 35 § 4 mom. nämnd skjuts och däri nämnda tillfälliga bostadsförmåner skola likväl tillhandahållas utan vederlag.

På provår förordnade och interimistiska lärare samt vikarier, timlärare och arbetshandledare.

37 §.

På provår förordnad äger samma rätt till avlöning, pension, lön på indragningsstat och naturaförmåner som ordinarie tjänsteinnehavare.

38 §.

Den, som interimistiskt förordnats att bestrida tjänst inom folkskoleväsendet, äger rätt till avlöning enligt samma grunder som sådan i stöd av 2, 3, 4, 6, 7, 8 och 9 §§ utgår till ordinarie tjänsteinnehavare. Äger interimistiskt förordnad icke den för tjänsten stadgade kompetensen, erhåller han den egentliga avlöningen och övertimsarvodet med avdrag av tio procent. Interimistisk tjänsteinnehavare har samma rätt till naturaförmåner som ordinarie tjänsteinnehavare, och är han skyldig att för dem erlægga ersättning såsom i 36 § är stadgat.

Interimistisk innehavare av lärartjänst, som innehar för tjänsten stadgad kompetens, må beviljas extraordinarie pension med iakttagande i tillämpliga delar av vad i denna lag om pension är stadgat.

Vikarie tillkommer, om i stöd av 13 § 1 mom. annat icke avtalats, samma avlöning, vartill interimistisk handhavare av tjänst enligt 1 mom. äger rätt, och den erlægges till honom månatligen i efterskott. Om vikaries naturaförmåner stadgas genom förordning.

39 §.

Timlärare och arbetshandledare erhålla timarvode, som erlægges för varje veckotimme, till samma belopp som åt folkskollärare i motsvarande förhållanden erlægges för övertimme.

Äger timläraren eller arbetshandledaren icke stadgad kompetens, utgår timarvodet minskat med tio procent.

Särskilda stadganden.

40 §.

Innehavarnas av lärartjänst undervisningsskyldighet per vecka omfattar: lärares vid lägre folkskola 24, lärares vid högre folkskola 30, i medborgarskola undervisande högre folkskollärares 26, i hjälpskola undervisande högre folkskollärares 24 och lektors vid mellanskola 26 veckotimmar.

Utöver de veckotimmar undervisningsskyldigheten omfattar är innehavare av lärartjänst pliktig att bestrida övertimmar. Om maximiantalet övertimmar stadgas genom förordning.

Skolförståndares undervisningsskyldighet per vecka må minskas med en halv veckotimme om året för varje annan lärares klass

vid egentlig folk- och hjälpskola och vid medborgarskolan för varje annan lärare med huvudsyssla. Vid mellanskolan är minskningen lika stor som vid statens motsvarande mellanskolor. Minskningen må dock vara högst så stor, att föreståndarens undervisning omfattar minst fem veckotimmar per år.

Undervisningsministeriet bestämmer de grunder, enligt vilka innehavare av lärartjänst i sin undervisningsskyldighet må inbegripa i 1 § 2 mom. folkskollagen (247/57) avsett ungdomsarbete samt andra utom klass utförda åligganden.

41 §.

Tjänsteinnehavare inom folkskoleväsendet tillkommer ersättning för sina tjänsteresor på sätt därom i förordning stadgas.

42 §.

Justeras innehavarnas av statens tjänst eller befattning avlöning i stöd av gällande stadganden med anledning av förändring av det officiella levnadskostnadsindexet, skola enligt denna lag utgående egentlig avlöning, dyrortstillägg och pension i enlighet med närmare anvisningar av statsrådet i motsvarande mån justeras med iakttagande av sagda stadganden.

43 §.

Kommun eller annan ägare av skola må förordna om utbetalning av högre avlöning och pension än ovan i denna lag är stadgat, om det bör anses skäligt och för skolverksamheten ändamålsenligt.

Tjänsteinnehavare inom folkskoleväsendet, åt vilken skolans ägare erlagt i 1 mom. avsedd avlöning, som är högre än i denna lag stadgas, erhåller pension av statens medel endast till det belopp, som tillkommer honom på grund av ovan i 3 § nämnd motsvarande avlöningssklass.

44 §.

Tjänsteinnehavare inom folkskoleväsendet tillkommande ålderstillägg beviljas av folkskolinspektören. Vägrar han ålderstillägg, underställe ärendet skolstyrelsen för avgörande.

Pension beviljas tjänsteinnehavare inom folkskoleväsendet av skolstyrelsen.

45 §.

Den, som finner, att vederbörande myndighet förvägrat honom enligt denna lag eller

i stöd därav utfärdade föreskrifter tillkommande avlöning, må skriftligen yrka rättelse hos denna myndighet, som äger meddela skriftligt avgörande i saken. Den, som är missnöjd därmed, må inom 30 dagar från det han fick kännedom om avgörandet bringa saken till skolstyrelsens prövning och avgörande.

Har i 1 mom. nämnd yrkan på rättelse icke framställts inom ett år från den dag, då lönebeloppet borde hava utbetalats, är rätten därtill förverkad.

46 §.

Angående före denna lags ikraftträdande beviljade pensioner och för livstiden beviljade understöd stadgas särskilt.

Har tjänsteinnehavares tjänsteförhållande upphört före denna lags ikraftträdande, men hans ansökan om pension eller livstidsunderstöd ännu icke avgjorts, skall beslut utfärdas med tillämpning av stadgandena i den lag, som var gällande när tjänsteförhållandet upphörde, dock sålunda, att storleken av pension eller livstidsunderstöd skall beräknas på grund av de i 3 § av denna lag nämnda grundlönerna.

Helsingfors den 1 juli 1957.

Republikens President

URHO KEKKONEN.

47 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom förordning.

48 §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1958, och genom densamma upphävas lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskoleväsendet (180/26) jämte däri senare företagna ändringar, till den del den gäller folkskolläraernas avlöning och pensioner, så ock övriga stadganden, som stå i strid med denna lag.

Folkskollärare och elevhemsföreståndare, som utnämnts före denna lags ikraftträdande, bibehålla sin rätt till avlöning och pension enligt de stadganden, som dittills varit i kraft, om de inom tre månader från denna lags ikraftträdande hos vederbörande myndighet tillkännagiva, att de så önska.

Denna lags 42 § länder till efterrättelse endast så länge en allmän justering av innehavarnas av statens tjänst eller befattnings avlöning enligt gällande stadganden företages på basen av det officiella levnadskostnadsindexet.

Undervisningsminister *Kerttu Saalasti*.

N:o 249.

Lag

innehållande vissa stadganden om folkskollagens ikraftträdande.

Given i Helsingfors den 8 juli 1957.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §.

Oavsett vad i lagstiftningen angående folkskoleväsendet annorstädes är stadgat, skola beträffande ikraftträdandet av folkskollagen den 1 juli 1957 (247/57) stadgandena i denna lag lända till efterrättelse.

2 §.

Vid ändring av indelningen i folkskole-distrikt i landskommun skola folkskollagens stadganden iakttagas.

3 §.

Vid stadfästandet av ritningar och arbetsbeskrivningar för landskommuns eller köpings folkskolebyggnad och vid fastställande av normalpriset beaktas blott i folkskollagen av normalpriset beaktas blott i folkskollagen av förutsatta byggnader och lokaliteter. Kommun är ej skyldig att anskaffa andra folkskolebyggnader och lokaliteter.

Bestämmelserna i denna paragraf gälla icke byggnadsarbete, för vilket byggnadsritningarna fastställts före denna lags ikraftträdande.

Helsingfors den 8 juli 1957.

Republikens President

URHO KEKKONEN.**4 §.**

Kommun är icke pliktig att inrätta ny folkskollärartjänst, om tjänsten icke enligt folkskollagen är erforderlig eller för ordnandet av undervisningen före sagda lags ikraftträdande nödvändig.

5 §.

Kommun må redan före folkskollagens ikraftträdande besluta om åtgärder, vilka avse folkskoleväsendets ordnande enligt sagda lag, såframt de icke åsamka staten merkostnader.

6 §.

Närmare bestämmelser angående verkstäligheten och tillämpningen av denna lag utfärdas av statsrådet.

7 §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1957 och upphäves, då folkskollagen träder i kraft.

Undervisningsminister *Kerttu Saalasti.*

N:o 250.

Lag

om statsrådets berättigande att försälja Joensuun keskikoulu benämnda skolas fastighet till Joensuu stad.

Given i Helsingfors den 8 juli 1957.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

Statsrådet berättigas att till Joensuu stad kvarteret av sagda stad jämte därå uppförda försälja Joensuun keskikoulu benämnda byggnader. skolas fastighet eller tomten N:o 1 i 202.

Helsingfors den 8 juli 1957.

Republikens President
URHO KEKKONEN.

Undervisningsminister *Kerttu Saalasti.*

N:o 251.

Lag

om statsrådets berättigande att sälja Uudenkaupungin yhteislyseo benämnda läroverks gamla fastighet åt Nystads stad.

Given i Helsingfors den 8 juli 1957.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

Statsrådet berättigas att åt Nystads stad teret av II stadsdelen i nämnda stad belägna sälja Uudenkaupungin yhteislyseo benämnda tomten N:o 1 jämte på densamma uppförda läroverks gamla fastighet eller den i 1. kvar- byggnader.

Helsingfors den 8 juli 1957.

Republikens President
URHO KEKKONEN.

Undervisningsminister *Kerttu Saalasti.*

N:o 247—251, 3 ark, utgiven i Helsingfors, den 10 juli 1957.

Helsingfors 1958. Statsrådets tryckeri. — I distribution: Statens publikationsbyrå.

